

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

«8» квітня 2025 року.

Здобувач ступеня доктора філософії ПРИЙМА Сергій Володимирович, 1983 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2005 році Білоцерківський національний аграрний університет за спеціальністю «Зооінженерія». Аспірант Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, с. Чубинське, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом директора Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН 17 лютого 2025 року, у складі: **голови ради** – доктора сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника, член-кореспондента НААН **ВДОВИЧЕНКА Юрія Васильовича**, головного наукового співробітника лабораторії розведення м'ясної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН; **рецензентів**: кандидата сільськогосподарських наук **КРУГЛЯК Тетяни Олексіївни**, старшого наукового співробітника лабораторії розведення молочної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН; кандидата сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника **ЧЕРНЯК Наталії Григорівни**, провідного наукового співробітника лабораторії розведення молочної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН; **офіційних опонентів**: доктора сільськогосподарських наук, доцента **БОРЩА Олександра Олександровича**, професора кафедри технології виробництва молока і м'яса Білоцерківського національного аграрного університету; кандидата сільськогосподарських наук, доцента **ШУЛЯР Альони Леонідівни**, доцента кафедри біоресурсів, тваринництва та аквакультури Поліського національного університету, на засіданні «8» квітня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» **Сергію Володимировичу ПРИЙМІ** на підставі публічного захисту дисертації «**Онтогенетична динаміка, детермінація та співвідносна мінливість росту, екстер'єру та ефективності продуктивного використання молочної худоби**» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Дисертацію виконано в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця Національної академії аграрних наук України, с. Чубинське.

Науковий керівник – **ПОЛУПАН Юрій Павлович**, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати досліджень проведених Сергієм Приймою. За результатами комплексного дослідження одержано нові дані про онтогенетичні та селекційно-генетичні закономірності формування живої маси, статевого диморфізму, молочної продуктивності, відтворювальної здатності, тривалості та ефективності довічного використання корів вітчизняних і голштинської молочних порід. Доведено, що у високопродуктивних стадах на формування молочної продуктивності первісток найбільше впливає приріст живої маси телиць у період інтенсивного статевого дозрівання (6-12 місяців). Запропоновано нові параметри вирощування і добору ремонтних телиць. Вивчено вплив затримок росту телиць в різні вікові періоди першого року вирощування на компенсаторний ріст і подальшу молочну продуктивність, та виявлено їх негативний вплив на продуктивні ознаки корів. Встановлено,

що інтенсивність вирощування у період статевого дозрівання телиць справляє найбільш помітний вплив на формування більшості промірів корів первісток. Доведена можливість раннього добору за віком отелення і молочною продуктивністю первісток з метою селекційного поліпшення ознак тривалості та ефективності довічного використання корів.

Здобувач має 115 наукових праць, з яких 56 статей у наукових фахових виданнях України, 5 статей у наукових виданнях іншої держави, 18 тез наукових доповідей, 36 науково методичних рекомендацій, каталогів та ін. Результати досліджень, що наведені у дисертації, опубліковано в 15 наукових працях, з них 7 статей у фахових наукових виданнях України та 8 публікацій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій:

1. **Прийма С. В.**, Полупан Ю. П., Даниленко В. П. Ефективність господарського використання корів різних країн та стад селекції. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2021. Вип. 62. С. 72-86. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.62.11>

2. **Прийма С. В.** Визначення племінної цінності та препотентності бугаїв молочних порід. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2022. Вип. 63. С. 120-135. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.63.10>

3. Полупан Ю. П., **Прийма С. В.** Динаміка екстер'єрних особливостей первісток молочних порід. *Розведення і генетика тварин*. Київ, 2023. Вип. 65. С. 107-127. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.65.10>

4. Полупан Ю. П., **Прийма С. В.** Співвідносна мінливість росту телиць та екстер'єру первісток з молочною продуктивністю корів. *Вісник аграрної науки*. 2024. № 5. С. 31-41. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202405-04>

5. Полупан Ю. П., **Прийма С. В.** Вплив затримок росту телиць до річного віку на молочну продуктивність корів. *Науковий вісник Львівського НУВМБ ім. С. З. Гжицького*. Серія : Сільськогосподарські науки. 2024. Т. 26, № 101. С. 67-74. DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10111>

6. Полупан Ю. П., **Прийма С. В.** Вікова динаміка живої маси та статевого диморфізму молодняку молочних порід. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. Оброшине, 2024. Вип. 76 (1). С. 117-126. DOI: [https://doi.org/10.32636/01308521.2024-\(76\)-1-12](https://doi.org/10.32636/01308521.2024-(76)-1-12)

7. Полупан Ю. П., **Прийма С. В.** Вплив інтенсивності росту живої маси телиць на формування екстер'єру корів молочних порід. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія : Тваринництво. 2024. Вип. 3 (58). С. 76-82. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2024.3.9>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти та офіційні опоненти:

1. **ВДОВИЧЕНКО Юрій Васильович** - доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент НААН, головний науковий співробітник лабораторії розведення м'ясної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН – Оцінка позитивна, без зауважень.

2. **КРУГЛЯК Тетяна Олексіївна** - кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник лабораторії розведення молочної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН – Оцінка позитивна, без зауважень.

3. **ЧЕРНЯК Наталія Григорівна** - кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії розведення молочної худоби Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН – Оцінка позитивна, без зауважень.

4. **БОРЩ Олександр Олександрович** - доктор сільськогосподарських наук, доцент, професор кафедри технології виробництва молока і м'яса Білоцерківського національного аграрного університету – Оцінка позитивна, без зауважень.

5. **ШУЛЯР Альона Леонідівна** - кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри біоресурсів, тваринництва та аквакультури Поліського національного університету – Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати голосування щодо присудження **ПРИЙМІ Сергію Володимировичу** ступеня доктора філософії:

«за» – 5 членів ради,

«проти» – немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **ПРИЙМІ Сергію Володимировичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої
вченої ради РСВР 003

Юрій ВДОВИЧЕНКО

М.П.

ІНСТИТУТ РОЗВЕДЕННЯ І ГЕНЕТИКИ ТВАРИН ІМЕНІ М.В. ЗУБЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ	
Підпис	<i>Вдовиченко Ю.В.</i>
Учений секретар	<i>Вдовиченко Ю.В.</i>
Підпис	<i>Вдовиченко Ю.В.</i>
«08» квітня 2025 р.	